

IZDAVAČKA POLITIKA

Časopis *Zbornik* Muzeja primenjene umetnosti u Beogradu pokrenut je 1955. godine i redovno je izlazio do 1985. godine. Nova, obnovljena serija *Zbornika* pokrenuta je krajem 2005. godine i časopis od tada izlazi redovno jedanput godišnje.

Zbornik je jedinstven stručni časopis na našem prostoru, posvećen proučavanju predmeta primenjene umetnosti, dizajna i arhitekture, kao i publikovanju radova naučnog karaktera iz ovih oblasti. U časopisu se objavljuju originalni naučni radovi, pregledni radovi, kratka ili prethodna saopštenja, naučne kritike i polemike, prikazi, kao i izveštaji o aktivnostima Muzeja primenjene umetnosti. Časopis publikuje radove na srpskom i engleskom jeziku. Svi radovi sadrže apstrakt, ključne reči, osnovni tekst s literaturom i rezime na engleskom ili srpskom jeziku. Svi tekstovi imaju UDK broj po međunarodnoj bibliotečkoj klasifikaciji.

Za publikovanje u *Zborniku* prihvataju se samo radovi koji nisu ranije bili objavljeni i koji nisu već ponuđeni drugom izdavaču. Za sve naučne radove angažuju se po dva recenzenta. Imena recenzenata nisu poznata autorima, a imena autora nisu poznata recenzentima. Konačnu odluku o objavljivanju pozitivno recenziranog teksta donosi glavni i odgovorni urednik u saradnji sa članovima Uređivačkog odbora časopisa. Glavni i odgovorni urednik *Zbornika* je direktor Muzeja primenjene umetnosti. Međunarodni uređivački odbor časopisa ima ukupno sedam članova i čine ga eminentni domaći i inostrani stručnjaci, koji se biraju na mandat od dve godine, s mogućnošću ponovnog izbora. Dva člana Uređivačkog odbora biraju se iz redova zaposlenih kustosa Muzeja primenjene umetnosti. Jedan od njih je urednik broja, s mandatom od dve godine.

Izdavanje *Zbornika* Muzeja primenjene umetnosti omogućava Ministarstvo kulture i informisanja Republike Srbije.

Časopis je dostupan u režimu otvorenog pristupa na sajtu: www.mpu.rs/zbornik.

Obaveze glavnog i odgovornog urednika

Glavni i odgovorni urednik časopisa *Zbornik* donosi konačnu odluku o tome koji će se rukopisi objaviti. Glavni i odgovorni urednik se prilikom donošenja odluke rukovodi uređivačkom politikom vodeći računa o zakonskim propisima koji se odnose na kršenja autorskih prava i plagiranje.

Glavni i odgovorni urednik ne sme imati bilo kakav sukob interesa u vezi sa predatim rukopisom. Ako sukob interesa postoji, o izboru recenzenata i sudbini rukopisa odlučuje uredništvo. Glavni i odgovorni urednik je dužan da garantuje da će imena autora ostati nepoznata recenzentima i da će imena recenzenata ostati nepoznata autorima tokom postupka recenzije.

Glavni i odgovorni urednik je dužan da sud o rukopisu donosi na osnovu njegovog sadržaja, bez rasnih, polnih/rodnih, verskih, etničkih ili političkih predrasuda

Glavni i odgovorni urednik ne sme da koristi neobjavljen materijal iz predatih rukopisa za svoja istraživanja bez pisane dozvole autora.

Prilikom razrešavanja etički spornih postupaka uredništvo se rukovodi smernicama i preporukama Odbora za etiku u izdavaštvu ([COPE](#)).

Obaveze autora

Autori garantuju da rukopis predstavlja njihov originalan doprinos, da nije objavljen ranije i da se ne razmatra za objavljivanje na drugom mestu. Autori takođe garantuju da nakon objavljivanja u časopisu *Zbornik*, rukopis neće biti objavljen u drugoj publikaciji na bilo kom jeziku bez saglasnosti vlasnika autorskih prava.

Autori snose svu odgovornost za sadržaj predatih rukopisai moraju da pribave dozvolu za objavljivanje podataka od svih strana uključenih u istraživanje.

Autori koji žele da u rad uključe slike ili delove teksta koji su već negde objavljeni dužni su da za to pribave saglasnost nosilaca autorskih prava i da prilikom predavanja rukopisa dostave dokaze da je takva saglasnost data. Materijal za koji takvi dokazi nisu dostavljeni smatraće se originalnim delom autora.

Autori garantuju da su kao autori navedena samo ona lica koja su značajno doprinela sadržaju rukopisa, odnosno da su sva lica koja su značajno doprinela sadržaju rukopisa navedena kao autori.

Autori se moraju pridržavati etičkih standarda koji se odnose na naučnoistraživački rad. Rad ne sme da bude plagijat. Autori garantuju i da rukopis ne sadrži neosnovane ili nezakonite tvrdnje, da ne krši prava drugih i da izdavač neće snositi nikakvu odgovornost ako se pojave bilo kakvi zahtevi za naknadu štete.

U slučaju da autori otkriju važnu grešku u svom radu nakon njegovog objavljivanja, dužni su da momentalno o tome obaveste glavnog i odgovornog urednika ili izdavača i da sa njima sarađuju kako bi se rad povukao ili ispravio.

Recenzija

Predati rukopisi podležu recenziji. Cilj recenzije je da se uredniku pomogne u donošenju odluke o tome da li rukopis treba prihvatiti ili odbiti i da se kroz proces komunikacije sa autorima poboljša kvalitet rukopisa. Za sve naučne radove angažuju se po dva recenzenta. U *Zborniku* se primenjuje dvostruko anonimna recenzija, gde imena recenzenta nisu poznata autorima, a imena autora nisu poznata recenzentima. Recenzentima se daje rok od mesec dana da završe recenziju rukopisa. Za rad recenzenta predviđen je honorar.

Izbor recenzenta spada u diskreciona prava glavnog i odgovornog urednika. Recenzenti moraju da raspolažu relevantnim znanjima u vezi sa oblašću kojom se rukopis bavi. Recenzent ne sme da bude u sukobu interesa sa autorima ili finansijerom istraživanja. Ukoliko postoji sukob interesa, recenzent je dužan da o tome momentalno obavesti glavnog i odgovornog urednika.

Recenzent koji sebe smatra nekompetentnim za temu ili oblast kojom se rukopis bavi dužan je da o tome obavesti urednika.

Recenzija mora biti objektivna. Komentari koji se tiču ličnosti autora smatraju se neprimerenim. Sud recenzenta mora biti jasan i potkrepljen argumentima.

Rukopisi koji su poslani recenzentu smatraju se poverljivim dokumentima.

Tokom čitavog procesa, recenzenti deluju nezavisno jedni od drugih. Recenzentima nije poznat identitet drugih recenzenta. Ako odluke recenzenta nisu iste (prihvatiti / odbiti), glavni urednik može da traži mišljenje drugih recenzenta.

Redakcija je dužna da obezbedi solidnu kontrolu kvaliteta recenzije. U slučaju da autori imaju ozbiljne i osnovane zamerke na račun recenzije, redakcija će proveriti da li je recenzija objektivna i da li zadovoljava akademske standarde. Ako se pojavi sumnja u objektivnost ili kvalitet recenzije, glavni i odgovorni urednik će tražiti mišljenje drugih recenzenata.

U svakom broju *Zbornika* objavljuje se lista recenzenata koji su recenzirali radove razmatrane za objavljivanje u tom broju.

Plagiranje

Plagiranje, odnosno preuzimanje tuđih ideja, reči ili drugih oblika kreativnog izraza i predstavljanje kao svojih, predstavlja grubo kršenje naučne etike. Plagiranje može da uključuje i kršenje autorskih prava, što je zakonom kažnjivo.

Plagijat obuhvata sledeće:

- doslovno ili gotovo doslovno preuzimanje ili smišljeno parafraziranje (u cilju prikrivanja plagijata) delova tekstova drugih autora bez jasnog ukazivanja na izvor ili obeležavanje kopiranih fragmenata (na primer, korišćenjem navodnika);
- kopiranje slika ili tabela iz tuđih radova bez pravilnog navođenja izvora i/ili bez dozvole autora ili nosilaca autorskih prava za njihovo korišćenje.

Rukopisi kod kojih postoje jasne indicije da se radi o plagijatu biće automatski odbijeni i autor trajno neće moći da objavljuje radove u časopisu *Zbornik*.

Ako se ustanovi da je rad koji je objavljen u časopisu *Zbornik* plagijat, uredništvo će zahtevati od autora da uputi javno izvinjenje autoru originalnog rada, kao i uredništvu *Zbornika*.

Povlačenje već objavljenih radova

Objavljeni rukopisi biće dostupni dokle god je to moguće u onoj formi u kojoj su objavljeni, bez ikakvih izmena. Ponekad se, međutim, može desiti da objavljeni rukopis mora da se povuče. Glavni razlog za povlačenje rukopisa jeste potreba da se očuva naučni integritet časopisa, a ne želja da se autori kazne.

Članak se mora povući u slučaju kršenja prava izdavača, nosilaca autorskih prava ili autora; povrede profesionalnih etičkih kodeksa, tj. u slučaju predavanja istog rukopisa u više časopisa u isto vreme, lažne tvrdnje o autorstvu, plagijata, manipulacije podacima u cilju prevare i slično. U nekim slučajevima rad se može povući i kako bi se ispravile naknadno uočene greške u rukopisu ili objavljenom radu.

Standardi za razrešavanje situacija kada mora doći do povlačenja rada definisani su od strane biblioteka i naučnih tela, a ista praksa je usvojena i od strane časopisa *Zbornik*: u elektronskoj verziji izvornog članka (onog koji se povlači) uspostavlja se veza (HTML link) sa obaveštenjem o povlačenju. Povučeni članak se čuva u izvornoj formi, ali sa vodenim žigom na PDF dokumentu, na svakoj stranici, koji ukazuje da je članak povučen (RETRACTED).

Otvoreni pristup

Zbornik je dostupan u režimu otvorenog pristupa. Korisnici mogu besplatno da čitaju, preuzimaju, kopiraju, i koriste članke u neizmenjenom obliku isključivo u edukativne svrhe, kao i da štampaju i pretražuju puni tekst članaka i uspostavljaju HTML linkove ka njima, bez obaveze da za to traže saglasnost autora ili izdavača.

Časopis ne naplaćuje troškove objavljivanja ni autorima niti trećim stranama. Besplatne su kako usluge prijavljivanja i obrade rukopisa, tako i usluge publikovanja članaka.

Samoarhiviranje

Časopis omogućava autorima da finalnu, objavljenu verziju u PDF formatu deponuju u institucionalni repozitorijum i/ili nekomercijalne baze podataka, ili da ga objave na ličnim veb stranicama (uključujući i profile ne društvenim mrežama za naučnike, kao što su ResearchGate, Academia.edu itd.) i/ili na sajtu institucije u kojoj su zaposleni, u bilo koje vreme nakon objavljivanja u časopisu. Pri tome se moraju navesti izdavač, kao nosilac autorskih prava, i izvor rukopisa, a mora se navesti i URL adresa objavljenog članka u formi HTML linka.

Autorska prava

Kada je rukopis prihvaćen za objavljivanje, autori prenose autorska prava na izdavača.

Na izdavača se prenose sledeća prava na rukopis, uključujući i dodatne materijale, i sve delove, izvode ili elemente rukopisa:

- pravo da reprodukuje i distribuira rukopis u štampanom obliku, uključujući i štampanje na zahtev;
- pravo na štampanje probnih primeraka, reprint i specijalnih izdanja rukopisa;
- pravo da rukopis prevede na druge jezike;
- pravo da rukopis reprodukuje koristeći fotomehanička ili slična sredstva, uključujući, ali ne ograničavajući se na fotokopiranje, i pravo da distribuira ove kopije;
- pravo da rukopis reprodukuje i distribuira elektronski ili optički koristeći sve nosioce podataka ili medija za pohranjivanje, a naročito u mašinski čitljivoj/digitalizovanoj formi na nosačima podataka kao što su hard disk, CD-ROM, DVD, Blu-ray Disc (BD), mini disk, trake sa podacima, i pravo da reprodukuje i distribuira rukopis sa tih prenosnika podataka;
- pravo da pohrani rukopis u baze podataka, uključujući i onlajn baze podataka, kao i pravo prenosa rukopisa u svim tehničkim sistemima i režimima;
- pravo da rukopis učini dostupnim javnosti ili zatvorenim grupama korisnika na osnovu pojedinačnih zahteva za upotrebu na monitoru ili drugim čitačima

(uključujući i čitače elektronskih knjiga), i u štampanoj formi za korisnike, bilo putem interneta, onlajn servisa, ili putem internih ili eksternih mreža.

